

Số: 2953/BYT-BH

V/v giải quyết vướng mắc trong
thực hiện chính sách BHYT đối
với Thanh niên xung phong

Hà Nội, ngày 28 tháng 5 năm 2020

HỘI CỰU TNXP VIỆT NAM

CÔNG VĂN ĐẾN

Số: 343

Ngày 24 tháng 6 năm 2020

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ.

Thực hiện ý kiến của Văn phòng Chính phủ tại Phiếu chuyển số 137/PC-VPCP ngày 21/01/2020 về việc giao Bộ Y tế và Bảo hiểm xã hội (BHXH) Việt Nam xem xét, xử lý theo thẩm quyền đối với đề nghị của Trung ương Hội Cựu Thanh niên xung phong Việt Nam tại văn bản số 25/HCTNXPVN ngày 13/01/2020; báo cáo Thủ tướng Chính phủ nếu vượt thẩm quyền.

Trên cơ sở đề nghị của Trung ương Hội Cựu Thanh niên xung phong (TNXP) Việt Nam, ngày 27/02/2020, Vụ Bảo hiểm y tế (BHYT) và các Vụ chức năng thuộc Bộ Y tế đã phối hợp với Vụ Khoa giáo - Văn xã, Văn phòng Chính phủ và các đơn vị có liên quan thuộc Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (LĐTBXH), BHXH Việt Nam, Trung ương Hội Cựu TNXP Việt Nam tổ chức cuộc họp để xem xét phương án giải quyết, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong thực hiện chính sách BHYT đối với cựu TNXP được xếp trong nhóm "Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc" quy định tại Khoản 5 Điều 3 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP ngày 17 tháng 10 năm 2018 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn biện pháp thi hành một số điều của Luật BHYT (Sau đây viết tắt là *Nghị định số 146/2018/NĐ-CP*), Bộ Y tế báo cáo như sau:

1. Nội dung vướng mắc

Khi Luật BHYT số 46/2014/QH13 ngày 13/6/2014 của Quốc hội sửa đổi, bổ sung một số điều của luật BHYT có hiệu lực thi hành, ngày 15/11/2014 Chính phủ ban hành Nghị định số 105/2014/NĐ-CP quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật BHYT; trên cơ sở đó, ngày 24/11/2014, Liên Bộ Y tế - Tài chính đã ban hành Thông tư liên tịch số 41/2014/TTLT-BYT-BTC hướng dẫn thực hiện BHYT, trong đó đã *không tách biệt* Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc riêng một nhóm đối tượng, mà *xếp chung* trong nhóm Người có công với cách mạng; Cựu chiến binh quy định tại điểm d khoản 3 Điều 12 Luật BHYT. Do đó, từ khi triển khai thực hiện các văn bản này, Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc, trong đó có cựu TNXP được hiểu như là người có công với cách mạng. Tương ứng, tất cả những người này (Người có công với cách mạng; Cựu chiến binh; Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc, trong đó có cựu TNXP) đều được hưởng mức hưởng BHYT 100% chi phí khám bệnh, chữa bệnh (KBCB), tức là không phải cùng chi trả chi phí KBCB BHYT.

Sau một thời gian thực hiện Nghị định số 105/2014/NĐ-CP, theo phản ánh của nhiều địa phương, đơn vị có liên quan có nhiều vướng mắc, bất cập, nên Bộ Y tế đã đề nghị Chính phủ cho phép sửa đổi. Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Y tế đã cùng với Bộ Tư pháp, Bộ Tài chính, Bộ LĐTBXH, BHXH Việt

Nam, Trung ương Hội Cựu chiến binh Việt Nam và các cơ quan, đơn vị có liên quan đã nghiên cứu, xây dựng, trình Chính phủ ban hành Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, trong đó có nội dung tách riêng từng nhóm đối tượng, gồm: Người có công với cách mạng (*Khoản 3 Điều 3*); Cựu chiến binh (*Khoản 4 Điều 3*); Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc (*Khoản 5 Điều 3*). Đồng thời, tại khoản 1 Điều 14 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP đã quy định những đối tượng quy định tại *Khoản 3 và Khoản 4 Điều 3* có mã thẻ BHYT là số 2, với mức hưởng 100% chi phí KBCB BHYT (tức là không phải cùng chi trả), còn những đối tượng quy định tại *Khoản 5 Điều 3* (Người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc), trong đó có TNXP có mã thẻ BHYT là số 4, với mức hưởng 80% chi phí KBCB BHYT (tức là các đối tượng này phải cùng chi trả 20%).

Khi triển khai thực hiện Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, trong số những người thuộc nhóm đối tượng quy định tại Khoản 5 Điều 3 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP gồm những người tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc, trong đó có cựu TNXP mà đủ điều kiện để được công nhận là Người có công với cách mạng (*theo Pháp lệnh Người có công với cách mạng*) hoặc được công nhận là Cựu chiến binh (*theo Pháp lệnh Cựu chiến binh*) thì cơ quan BHXH không chuyển đổi mã thẻ BHYT, tức là giữ nguyên mã thẻ BHYT là số 2; còn nếu không đủ điều kiện công nhận là Người có công với cách mạng hoặc Cựu chiến binh, thì cơ quan BHXH đã chuyển mã thẻ BHYT từ số 2 sang số 4 (có mức hưởng 80% là đúng với quy định của Luật BHYT và Nghị định số 146/2018/NĐ-CP).

Theo báo cáo, đề nghị của Trung ương Hội TNXP Việt Nam tại công văn số 225/HCTNXPVN ngày 29/7/2019, Công văn số 58/HCTNXPVN ngày 27/02/2019, tổng số cựu TNXP là “gần 400.000 người và gần 200.000 TNXP làm nhiệm vụ khắc phục hậu quả chiến tranh, xây dựng, phát triển kinh tế ở các địa bàn trọng điểm, khó khăn gian khổ của đất nước”. Tổng hợp báo cáo của Hội Cựu TNXP các tỉnh, thành phố đã có 183.412 người (trong tổng số 216.892) đã được cấp thẻ BHYT theo các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ đã được hưởng chế độ BHYT ở mức 100% chi phí KBCB; số TNXP còn lại không đủ điều kiện công nhận là người có công với cách mạng hoặc cựu chiến binh chỉ được hưởng chế độ BHYT ở mức 80% chi phí KBCB, nhưng đều là những người cao tuổi (trên dưới 70, 80 tuổi) và có hoàn cảnh khó khăn, thường xuyên phải đi KBCB, nhiều người mắc bệnh nặng phải đi chữa trị lâu dài, khi thực hiện Nghị định số 146/2018/NĐ-CP cần được xem xét để họ được hưởng mức hưởng BHYT 100% khi đi KBCB.

2. Nội dung đề xuất

Để kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, bất cập trong tổ chức thực hiện chính sách pháp luật về BHYT nói chung, với cựu TNXP, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc nói riêng, sau khi họp ngày 27/02/2020 với Bộ Tài chính, Bộ LĐTBXH, Bộ Tư pháp, BHXH Việt Nam, Trung ương Hội Cựu TNXP Việt Nam, Bộ Y tế có Công văn số 1377/BYT-BH ngày 18/3/2020 đề xuất giải pháp giải quyết vướng mắc trong thực hiện chính sách BHYT đối với cựu TNXP, gửi các Bộ, ngành có liên quan để lấy ý kiến. Đến nay, Bộ Y tế đã nhận được đầy đủ các ý kiến đóng góp của các Bộ, ngành.

Các Bộ, ngành được xin ý kiến về cơ bản đều thống nhất phương án của Bộ Y tế đưa ra như sau:

a) Đề nghị Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét sửa đổi, bổ sung những vướng mắc, bất cập một số điều của Nghị định số 146/2018/NĐ-CP. Cụ thể: Sửa đổi, bổ sung về mức hưởng BHYT quy định tại khoản 1 Điều 14 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, theo hướng đề nhóm đối tượng cựu TNXP, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc được hưởng 100% chi phí KBCB BHYT như các đối tượng người có công với cách mạng và cựu chiến binh. Những đối tượng này hưởng mức 80% như hiện nay thì thấp hơn cả mức hưởng 95% như các đối tượng quy định tại Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, bao gồm các đối tượng quy định tại khoản 1 Điều 2 - do cơ quan BHXH đóng (*Người hưởng lương hưu, trợ cấp mất sức lao động hằng tháng*); hoặc tại khoản 12 Điều 3 - do ngân sách nhà nước đóng (*Thân nhân của người có công với cách mạng, trừ các đối tượng quy định tại khoản 11 Điều 3*); hoặc tại khoản 1 và 2 Điều 4 - do ngân sách nhà nước hỗ trợ mức đóng (*Người thuộc hộ gia đình cận nghèo theo tiêu chí chuẩn cận nghèo theo quy định của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ; Người thuộc hộ gia đình cận nghèo đã điều không thuộc trường hợp quy định tại điểm a khoản 9 Điều 3 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP*), như vậy là chưa thực sự công bằng giữa cống hiến với hưởng thụ, tạo tâm lý không được tốt trong TNXP, bởi lẽ những TNXP, dân công hỏa tuyến cho rằng, họ là những người đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc, cũng tham gia, cống hiến, hy sinh vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; cũng là nhóm đối tượng được ngân sách nhà nước đóng.

b) Trong thời gian chờ sửa đổi, bổ sung những vướng mắc, bất cập một số điều của Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, thống nhất tạm thời vẫn thực hiện theo quy định tại Nghị định số 146/2018/NĐ-CP đối với các đối tượng nêu trên cho đến khi có văn bản mới của Chính phủ. Đồng thời, đề nghị Trung ương Hội Cựu TNXP Việt Nam tuyên truyền, giải thích để các cựu TNXP, dân công hỏa tuyến hiểu và thực hiện đúng chính sách, pháp luật về BHYT hiện hành.

3. Căn cứ đề xuất

a) Về đối tượng:

Căn cứ quy định tại khoản 6 Điều 12 Luật BHYT đã giao: "*Chính phủ quy định các đối tượng khác ngoài các đối tượng quy định tại các khoản 3, 4 và 5 Điều này; ...*", do vậy, tại khoản 5 Điều 3 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, Chính phủ đã quy định đối tượng TNXP, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc được quy định cụ thể là một nhóm đối tượng riêng, được tách ra khỏi nhóm người có công với cách mạng hoặc cựu chiến binh, nhưng vẫn thuộc nhóm được ngân sách nhà nước đóng BHYT.

b) Về mức hưởng:

Theo quy định tại khoản 7 Điều 22 Luật BHYT đã giao: "*Chính phủ quy định cụ thể mức hưởng đối với việc khám bệnh, chữa bệnh bảo hiểm y tế tại các địa bàn giáp ranh; các trường hợp khám bệnh, chữa bệnh theo yêu cầu và các trường hợp khác không thuộc quy định tại khoản 1 Điều này*".

Sau khi rà soát về mức hưởng quy định tại Điều 14 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP, Bộ Y tế chưa thấy có quy định cụ thể về mức hưởng đối với nhóm đối tượng cựu TNXP, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc, mà đang được hiểu và thực hiện về mức hưởng đối với những TNXP, dân công hỏa tuyến này là 80% như với “các đối tượng khác” (Điểm g khoản 1 Điều 14 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP) nếu TNXP, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia kháng chiến và bảo vệ Tổ quốc không đủ điều kiện để được công nhận là người có công với cách mạng, cựu chiến binh (khoảng 216.892 người).

c) Về thực tiễn:

- Từ khi thực hiện Luật BHYT số 46/2014/QH13 có hiệu lực thi hành (ngày 01/01/2015) đến trước ngày Nghị định số 146/2018/NĐ-CP có hiệu lực thi hành (ngày 01/12/2018), tất cả các đối tượng TNXP đều được hưởng chế độ BHYT ở mức 100% chi phí KBCB;

- Ý kiến các Bộ, ngành: Tất cả các Bộ, ngành được xin ý kiến đều thống nhất phương án của Bộ Y tế đưa ra, đề nghị Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét sửa đổi, bổ sung những vướng mắc, bất cập một số điều của Nghị định số 146/2018/NĐ-CP. Cụ thể: Sửa đổi, bổ sung về mức hưởng BHYT quy định tại khoản 1 Điều 14 Nghị định số 146/2018/NĐ-CP.

Với những căn cứ, nội dung báo cáo ở trên, Bộ Y tế kính đề nghị Văn phòng Chính phủ tổng hợp, báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định.

Trân trọng cảm ơn!

(**Ghi chú:** Bộ Y tế gửi kèm theo công văn này các công văn: số 4841/BTC-HCSN của Bộ Tài chính; số 1119/BTP-PLDSKT của Bộ Tư pháp; số 1188/LĐT BXH-NCC của Bộ LĐTBXH; số 1050/BHXH-CSYT của BHXH Việt Nam; số 58/HCTNXPVN ngày 27/02/2019 và số 38/HCTNXPVN ngày 28/02/2020 của Trung ương Hội Cựu TNXP Việt Nam)./.Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PTTgCP. Vũ Đức Đam (để b/cáo);
- Các Bộ, ngành: Tài chính, Tư pháp, LĐTBXH, BHXH Việt Nam (để phối hợp);
- Hội cựu TNXP Việt Nam (để biết);
- Lưu: VT, BH.

